

Torek, četrtak in sobota  
izhaja in velja v Mari-  
boru brez pošiljanja na  
dom za vse leto 8 gl. — k.  
za pol leta . . . 4 . . . k.  
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .  
**Po pošti:**  
Za vse leto 10 gl. — k.  
za pol leta . . . 5 . . . k.  
za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .  
Vrednitišvo in opravnišvo  
je na stolnem trgu (Dom-  
platz) hiš. št. 179.

# SLOVENSKI NAROD

**Oznaniša:**  
Za navadno dvestop-  
vrsto se plačuje  
6 kr., če se natisne 1krat,  
5 kr., če se tiska 2krat,  
4 kr., če se tiska 3krat,  
veče pismenke se plača-  
jejo po prostoru.  
Za vsak tisek je plačat-  
kolek (stempel) za 30 k.  
Izkopisi se ne vračajo,  
lopisi naj se blagovoljno  
frankujejo.

Št. 120.

V Mariboru 12. oktobra 1869.

Tečaj II.

## Telegrami „Slov. Narodu.“

V Gradcu 11. oktobra.

Poslanec Žuža je bral interpelacijo zaradi zedinjene Slove-  
nije. Pri debati o direktnih volitvah sta govorila Herman in dr.  
Vošnjak. Hermanu se je proti koncu govora odvzela beseda. Med  
Nemci vidna poparjenost. Jutri specialna debata in glasovanje.

V Ptuiji 11. oktobra.

Ptujski in narodnjaki ptujske okolice so slovenskim pos-  
lancem v Gradcu naznanili, da se vseskozi skladjajo z njih in-  
terpelacijo, kakor tudi z drugim političnim in narodnim javnim  
postopanjem narodnih zagovornikov v dež. zboru štirskem. Živeli  
naši neustrahljivi poslanci!

## Slovensko vprašanje.

III

„Zmernost je znamenje politične zrelosti!“ ta izrek smo že mnogo-  
krat slišali iz ust naših politikarjev, kader smo jih sili ali prosili, naj izvrše  
samo to, kar so sami obetali svojemu narodu. „Zmernost je znamenje po-  
litične zrelosti,“ poročilo se nam je tudi zdaj iz Ljubljane, ko smo začeli  
bolj kakor kedaj tirjati, da storé naši poslanci svojo dolžnost ter enkrat ko-  
nečno resno in brez mehkužnih ovinkov v parlamentu posežejo po zedinjeni  
Sloveniji. Kakor mi to poslansko prislovnico poznamo iz večletnih skušenj,  
pomenja to, kar je pomenjal Schmerlingov: „wir können warten.“ Schmer-  
lingu se je njegov izrek slabo obnesel, tako da je postal njegovim nasled-  
nikom vsaj v besedi in v njih smislu — politično strašilo. Če je kje sva-  
rilo: „ni treba vseh jedil pokušati“ premisleka vredno, gotovo ga je vredno  
gledé tega propalega državoznanskega izreka. V slovenski prestavi pa se  
glasi še mnogo nesrečnej. Pisatelj teh vrst vsaj je vsikdar, kader ga je slišal,  
moral misliti na lesniko, ki je tudi še tako zrela le jako trpek in skominast  
pridelek, kterega je treba še mediti in prešati, predno dá malo — kislega jesiha.

Ta sodba je morebiti jako individualna in zagovorniki čakanja nam  
bodo morebiti s kratka odrekli vsako politično pamet, kar se sicer ne bo  
zgodilo prvokrat in prvemu in je jako dober kup. Vendar se ne udamo tako  
hitro. Ko bi bila zmernost t. j. v našem vprašanji čakanje, omecovanje, pre-  
kladanje od ene rame na drugo tudi res znamenje eminentne politične zrelosti,  
moramo vendar očitno izreči, da bi bili te opombe najmanje pričakovali gledé  
zedinjene Slovenije, in najmanje pričakovali iz Ljubljane, iz deželnega zbora  
kranjskega, kjer se poslanci ne morejo skrivati za ljudstvo, ki bi svoje zago-  
vornike v nevarnosti na cedilu pustilo. Mi sicer ne bomo sili kranjskih  
poslancev, da bi stopili na naše stališče, oni pa nam zopet ne morejo braniti,  
da bi si sveta ne ogledavali in potem tudi popisavali s svojega. In pogled  
z našega stališča ni nikakor pomirljiv, nikakor ne vabi k nedelavnosti in  
čakanji — k kranjski politični zrelosti. Mi vidimo, kako se po Koroškem,  
Goriškem in Štirskem širi germanizacija, mi vidimo, kako hitro se prestavlja  
ne le mejnik, ampak kako škodljivo se nam sredi v deželo stavijo naselišča,  
iz kterih radialno raste germanizacija, demoralizacija in korupcija. Mi vidimo,  
kako se pogublja slovenski živelj, kako manjša in manjša postaja naša domo-  
vina. Mi vidimo, kako najboljšje prizadevanje, vse požrtovanje in delovanje  
po nekranjskih slovenskih deželah čisto ostaja brez uspeha, ali vsaj brez  
nameravanega uspeha, ker vedno in vedno narodni boritelji pogrešajo izdatne,  
moralčne vsaj, podpore iz sredine, iz Kranjske. Olepševanje bi bilo v tej  
zadevi samomor. Kakor je veselo vzbujanje slovenske zavednosti ob mejah:  
faktum ostaja, da germanizacija s železnimi rokami bolj in bolj okleplje slovensko  
domovino, da sicer mnogo rešimo, da pa mnogo vendar ostaja v tujih rokah. In  
kar je zgubljeno, zgubljeno je za vselej: izguba se nikjer ne nadomesti.  
Kakor je vesela delavnost ob mejah, vendar je nenaravno, da morajo mejaši pritis-  
kati na središče. Ne vemo, koliko tega hoté videti poslanci v Ljubljani. Pa  
ko bi tudi vsega tega niti trohice ne videli in ne vedeli, potem tudi bi še ne  
umeli opominjanja k molčanju o zedinjenji. Kader se pred volitvami pišejo  
programi, kader se kandidati osebno priporočajo volilcem, takrat je zedinjenje  
velika točka programa in govorov, takrat se Slovenija sama ob sebi umeje;  
na taborih je videti, kakor da bi govorniki že imeli dekret v žepu, na katerem  
je sankcionirana Slovenija. Posamezne poslance smo čuli obetati, **prisegati**,  
— če treba postrežemo z imeni, — da mora priti zedinjena Slovenija v parla-  
mentarno obravnavanje, in da v to stavijo vso svojo čast, vso svojo moč; da  
ne bodo poznali nobene ovire, nobenih osebnosti, da hoté, če treba **sami**  
stati za zedinjenje, ali pa **častno pasti!** In zdaj?? — — Mi bomo še za  
zdaj molčali, ali prosimo, naj se le eno pomisli: ko je odstopila narodna  
večina iz srenjskega zbora ljubljanskega, kazali so nemškutarji, da narodna  
večina za upeljavo slov. jezika v svoj urad ni ničesar storila, da se v zboru  
ni slišalo nikdar slovenski govoriti, da so odborniki samo pred voliti-  
vami obetali, potem pa vse pozabili. S sleparji jih je pital „Tagblatt“

in kakor je nova volitev kazala, ne zastoj. Isto tako se bo godilo poslancem,  
kader bo treba zopet kandidirati. Kdor si želi takih pridevkov, naj molči  
v zboru o zedinjenji! Kdor misli, da resnica nima nobene moči več, naj po-  
stane — politično zrel in molči!

Proti vsemu temu menimo, dane bodo vedeli v Ljubljani ravno mnogo  
vgovarjati. Zato pa so nam namalali na deželno hišo kranjsko neko drugo  
pošast, ki naj bi nas ukrotila in pomirila: „Če odločno postopamo, pa nam  
razpusté deželni zbor in potem bodo vse po nemškutarsko organizirali.“  
Tega straha mislimo, da bomo prepadli brez križa in žegnane vode. Če  
tudi nismo tako zreli, kakor so drugi, pa imamo vendar zdrave oči. In s  
temi vidimo, o čemur bomo pa obsirneje prihodnjič govorili, da gre s sedanjo  
vlado, s cislantjanizmom sploh proti koncu. Herbst — Giskra se bota morebiti  
še nekoliko časa lovila, a to je vendar jasno, da v sedanjih razmerah ne  
moreta segati po sredstvih, kakor je razpuščenje dež. zbora kranjskega, kajti  
tak korak bi svetu razkril novo rano njenega vladanja, pokazal na deželo,  
kteri poleg mnogo drugih nista mogla zadovoljiti. Razpuščenje bi torej edino  
njima škodovalo in mislimo, da bi smeli v Ljubljani brez skrbi tirjati Čim-  
boraso na mesto Golovca in vlada bi jih vendar pustila v miru zborovati.  
Pa ko bi si Giskra tudi kaj takega kakor je razpust zmisil, zdi se nam bolje  
in častnejše, da stori dež. zbor svojo dolžnost, kajti to bo res čudna prikazen,  
če bo nekega lepega dne samo še kranjski zbor podpiral hira-  
joče ministerstvo, od kterega bo za kulisami dobival kako malenčno  
obljubo ali kak oseben komplimentček, kar bo vse v praktičnem življenji  
imelo samo en uspeh, — da se po ljubljansko izrazimo: facit bo nič!  
Da se slovenskim poslancem na Kranjskim tudi pri novih volitvah ni bati za  
večino, to poslanci sami dobro vedó in so tu tudi konstatirali, ko so se oni  
mesec posvetovali o svojem programu. Vedó tudi, da je to edina pot, ka se  
iznebé Kluna, ki se je menda prisušil na svojo klop. Na kar pa morebiti  
niso še mislili, je to-le: Slov. poslanci bodo na novo izvoljeni. Nobeden Slo-  
venec ne bo protoval, vsi pa in tako tudi mi po vsej moči pomagali, da se  
volijo. Z novo volitvijo so popolnoma rehabilitirani vsi, kte-  
rim vest in občinstvo kaj očita. Vemo, da smo jim s tem svetovali  
korak, kterega bodo lahko kasneje obračali tudi proti nam. Nič ne dé, nam  
je za stvar, za narod, za slogo, ktere bomo še živo potrebovali, in ktero  
bomo tudi dosegli, ako se jej ne bomo nalašč izogibali. Prevdarite in potem  
pojdit v zbor in storite svojo dolžnost!

## Iz deželnih zborov.

### Deželni zbor kranjski.

(Enajsta seja 8. okt.) Prebere se zapisnik. Kakor že zadnjič  
začela se je pri tej točki zopet jako nepotrebna debata. Že poslušati  
branje dveh protokolov je jako suhoparno, še bolj pa dolgočasna debata,  
ktero vedno pravocira nemškutarska stranka. Ne dosti, da se piše zapisnik tudi  
nemški, oni hoté zoper besede § 12. opravilnega reda tudi slovenske predloge v  
nemško prestavljati. Tudi vladni zastopnik Conrad je zahteval to, zoper kar so  
se oglasili mnogi oho-klici med poslanci in med poslušalci.

Dr. Bleiweis je naznanil tri predlogi:

1. Učni jezik na ljudskih šolah naj bo slovenski, ravno tako tudi v pri-  
pravniški šoli. Za Nemce naredé naj se nemške paraleleke.
2. Uradni jezik s Slovinci naj bo vseskozi slovenski.
3. Na slovenskih srednjih šolah naj bo učni jezik slovenski. Za Nemce  
naj se napravijo nemške paraleleke. Zarad pravniške akademije v  
Ljubljani naj stori zbor potrebne korake, ali pa zaustanovo juridično-  
filozofične fakultete.

Prva točka dnevnega reda, ki je zaradi svoje obsirnosti bila edina  
obravnavana, je bilo sporočilo šolskega odbora o vladnem prelogu postave  
zarad šolskega nadzorništva. Ta postava bila je že lani sklenena, pa ni  
dobila najvišjega potrjenja, ker je bila nekoliko drugače sklenena nego je  
zahtevala vlada. Pozneje se je vpeljala po ministerskem ukaz od vlade  
oktroirana postava, zoper katero se je v večih deželah protestovalo.

V generalni debati prime prvi za besedo g. župnik Tavčar: Ta  
postava je važna in predlog, kakor ga je stavila vlada, za nas ni posebno  
ugoden. Že naši državni poslanci so uložili protest zoper to, da se nam  
je usilila postava po vladnemu načrtu. Ta postava je pedagogičnemu namenu  
nasprotna, kteri se ne bode mogel dosegati po enakem potu, in  
postava bode imela mnogo pomanjkljivosti. Tudi osobna svoboda je v  
tej postavi uničena, stariši ne bi imeli skoraj nobene pravice do  
tega, kako se odgajajo njihovi otroci. Vsak, posebno pa revni, bo moral ho-  
diti v ravno obstoječo šolo, in se bo moral učiti to, kar se bo ravno za  
dobro spoznalo, po vetru, ki bode tačas pihal. Na versko prepričanje po-  
stava ne jemlje ozira. Nekonfesionalnih šol pri nas ni treba. V Ameriki  
tam n. p. so bile potrebne, pri nas se ne kaže taka potreba. O protestantih  
ali judih pri nas še skoraj govoriti ni. Duh nove postave je ta izučiti ljudi,  
ki ne bodo imeli nobenega ozira na vero, nobenega prepričanja o  
tej zadevi. Vendar smo se zedinili tudi o tej postavi. Ker je že hiša

postavljena, moramo si jo vsaj vravnati za stanovanje, kolikor nam je mogoče. Če ne, se nam bo zopet kaj okroiralo zoper ustavo in kljub našim protestom. Ta šolski provisorium je desetkrat slabši, nego je bilo poprej. Sicer pa duhovščina ni imela nikdar tistega vsemogočnega vpliva na šole, kakor se je trdilo. Tudi ne bo škoda tako velika, da bi se ne dala pretrpeti, če se šole ustrojé po vladnih zahtevah.

Langer omenja, da še šole v Novomeškem okraji (kjer je on nadzornik) v najboljem redu.

Dr. Toman: Brezverska šola ne velja nič, vsi narodi so mislili tako. Da vlada lani po dež. zboru sklenene postave ni predložila v potrjenje, to je obžalovanja vredno. Z ukazom ministerstva posilila se nam je šolska postava. Mi smo protestirali zoper to prelomanje ustave. Deželni zbor naj varuje svoje področje v postavodajstvu.

Kromer govori za vladni predlog, od katerega pričakuje izboljšanje šol, ker se bo učitelj pečal samo s šolo. Vpliv duhovščine naj se kaže pri krščanskem nauku. Duhovščina naj bi vlado podpirala, ne pa proti njej delala.

Sveteč razjasni nekatere od Kromerja napačno umljene reči. Nova postava je iliberalna, ker vpeljuje šolsko silo. Sedanja postava pa je bila po ukazu, zoper ustavo vpeljana, zato je duhovščina zoper njo. Deželni zbori več dežel so protestirali zoper njo.

Dežman očita desni, da bi ona šolo rada obdržala pod klerikalnim vplivom. Kromer in Sveteč govorita o svojih mnenjih.

Dr. Costa: Načelo „fajmoštra“ Tavčarja, zoper katerega je posebno govoril Dežman, je načelo narodnih poslancev, načelo velike večine slovenskega naroda. Naši principi in Vaši na levi so različni, zato se ne moremo zediniti v svojih mislih.

Kaltenegger govori za vladni načrt.

Dr. Toman zagovarja duhovščino in njene zasluge za šole in povdarja potrebo verskih šol.

V specialni debati vnela se je pri nekaterih paragrafi huda debata, konečno je bil sprejet načrt kakor ga je nasvetoval šolski odsek, z malimi spremembami. Več o tem načrtu prihodnjič. Gotovo je toliko, da se je nadejati, da vlada zdaj postavo potrdi, ter da bode pri okrajnih in pri deželnem nadzorništvu večina nadzornikov narodna, kar bi bilo sicer dvomljivo.

### Deželni zbor štajerski.

(Trinajsta seja, 8. oktobra.) Med predlogi se je poslanecem izročilo sporočilo ustavnega odbora o neposrednih volitvah in dež. odbora o zidanji norišča.

Dr. Vošnjak in tovariši naznanjajo, kakor se nam je bilo že telefonično poročilo, interpelacijo zaradi zedinjenja Slovencev. Dr. Jos. Kaiserfeld odgovarja v imenu dež. odbora na znano Hermanovo interpelacijo zaradi realne šole ptujske — in ponavlja kar smo na enaka vprašanja vezanega in še bolj nevezanega čuli iz ust vladnih zastopnikov. Slov. jezik, pravi K., v Ptuiju ni učni jezik (zakaj pa ni?); nemški učni jezik se je v Ptuiju vpeljal, ker je vpeljan tudi na državnih gimnazijah v Mariboru in Celju. (Ena krivica po tem takim mora roditi drugo) Torej ni bilo treba tirjati, da bi direktor in profesorji znali slovenski. Za učiteljsko službo so se oglašili samo 3 ponudniki in med temi se je dež. odboru celjski prof. Fichtna zdel najsposobnejši. Mesto direktorja se je oddalo pōtem konkursa, dva profesorja pak sta se zaradi nujnosti s kratka naprosila in potem imenovala.

Druzomu beneficijatu na vseobčni bolnišnici se dovoli 150 gl. letne remuneracije iz dež. zaklada. Dr. Moric Kaiserfeld poroča v imenu dež. odbora o vredenju Dravine (lanski predlog dr. Vošnjakov.)

Iz tega sporočila smo izvedeli, kako samovoljno na Slovenskem postopa dež. odbor. Dež. zbor mu je bil naročil, naj pozveda ali in kje naj bi se na deželne stroške vravnala Dravina. Odbor pa je okrajnemu zastopništvu v Slov. Bistrici rekel, da se Dravina na deželne stroške ne more popravljati. Pri takih okoliščinah so se srenje in okraj. odbor izrekli proti popravljanju na lastne stroške. Na tej podlagi je dež. odbor svetoval, da ni treba nič storiti za Dravino in nasvet je obveljal, dasiravno se je dr. Vošnjak krepko ustavljal tacemu preziranjju slov. potrebe. — Srenji sv. Trojica se privoli, da sme pobirati 105 prc. in srenji doljenje Ročice, da sme pobirati 91 prc. priklade k direktnemu davku.

Konrad poroča o spremembi postave zaradi cestne policije.

Dež. odbor se pooblasti, da sme k bolnišnici prikupiti tako imenovani „Apfelwirthshaus“ v Gradcu za 41000 fl.

Dr. Scloffer se voli za dež. odbornika.

Prihodnja seja v ponedeljek.

### Deželni zbor gorški.

(Tretja, seja 6. okt. o 5. uri zvečer.) Ni poslancev Černe-ta. De Pretis-a, Deperis-a, Gorjup-a, in knjezo-nadškofa, ki se menda ne bo udeležil nobene seje.

Vladni zastopnik podaja popravljen načrt postave o realkah in vladen predlog postave glede porabe vodá in priporočá, naj se zadnja prav hitro obravnjuje. Obe se izročite odseku za vladne predloge.

Dr. Tonkli in tovariši stavijo to-le

#### interpelacija:

Na podlagi razlogov sprejetih v stenografično sporočilo deželnega zbora v 9. seji 2. sesije 1. oktobra 1868 so stavili podpisani na visoko vlado sledeča vprašanja:

1. Kaj je visoka vlada storila, ali misli storiti, da se na Goriškem enakopravnost jezikov v ljudskih in srednjih šolah in v uradnih uresniči? 2. Misli-li vlada tiste uradnike v slovenskem delu goriške dežele, ki slovenski ne znajo, odstaviti, tistim pa, kateri slovenski samo govoré, pa ne pišejo, čas

odločiti, da se tudi slovenski pisati navadijo, da bodo mogli svojim uradnim dolžnostim tudi v slovenskem jeziku zadostovati? 3. Ali misli visoka vlada sploh, kedar službe podeljuje, posebno pa pri c. k. apelacijski sodnji v Trstu držati se načela, da samo takim osebam službo podeli, ktere so tudi slovensčine ustmeno zmožne. 4. Misli-li visoka vlada poduk v srednjih šolah tako vravnati, da se bodo slovenski učenci na spodnji gimnaziji in spodnji realki po slovenski poučevali?

Akoravno ni bila vis. vlada na ta vprašanja nikakega odgovora dala, so se nadjali podpisani, — da se bode ona temveč djansko po njih smislu ravnala, ker so bila vsa vprašanja vtrjena v postavah.

Ali žalibog, to se ni zgodilo, ker ostale so vse v rečeni interpelaciji navedene napake, in ne ena se ni še odstranila.

Ostal je namreč v srednjih šolah nemški kot izključljivi učni jezik; ostal je pri c. k. okrožni sodnji v Gorici in c. k. okrajni sodnji v Kanalu isti preiskavni sodnik v kazenskih zadevah, ki ne ume slovenskega jezika ne v govoru ne v pismu, in tudi pri c. k. nadsodnji v Trstu je ostalo vse pri starem, tako, da med njenimi svetovalci ne sedi eden, ki bi umel popolnoma slovenski jezik v govoru in pismu.

Kar se uradnega jezika tiče, je pri vseh c. k. sodnijah še vedno uradni jezik le nemški ali laški; vsi obravnavni zapisniki v civilnih in kazenskih zadevah se pišejo le v nemškem ali laškem jeziku; vse razsodbe v civilnih in kazenskih rečeh z razlogi vred se izdajajo le v nemškem ali laškem jeziku, z eno besedo vsi uradni spisi se sestavljajo še dendenes le v nemškem ali laškem jeziku pri vseh c. k. okrajnih sodnijah na Slovensko-Goriškem in pri c. k. okrožni sodnji v Gorici.

Ravno to velja tudi za vse c. k. davkarske urade, kateri se celo branijo v slovenskem jeziku pisane pobotnice sprejemati.

Tudi pri podeljevanju novih služeb se ni visoka vlada čisto nič ozirala na omenjeno interpelacijo, ker je še po njej imenovala na priliko na Goriški gimnaziji take učitelje, ki deželnih jezikov čisto nič ne poznajo, in ker je v najnovejšem času podelila pri c. k. okrožni sodnji v Gorici službo namestniku c. k. državnega pravdnika takemu uradniku, ki slovenskega jezika čisto nič ne pozna, in to se je zgodilo, akoravno je za isto službo prosilo več uradnikov, ki so obeh deželnih jezikov, to je slovenskega in laškega v govoru in pismu popolnoma zmožni in čeravno imamo toliko učiteljev deželnih jezikov popolnoma zmožnih, ki so prisiljeni v drugih deželah službe iskati.

Gledé pa da ima slovenski narod že vsled djanskega bitja od narave vtrjeno pravico tirjati, da ga nikdo v razvitju njegovega narodnega življenja ne zadržuje; gledé, da ima pravico tirjati od vlade, da se mu narodnost in narodni jezik ohrani in goji; — gledé, da Slovenci plačujejo enake davke v denarji in v krvi, kakor drugi narodi, in da imajo tedaj tudi pravico vdeleževati se ravno tako vseh koristi po vtrjenem načelu — „enake teže, enake pravice;“ — gledé, da je bila ravnopravnost slovenskega jezika že opetovano izrečena in priznana od presvitelega cesarja, kateremu je slovenski narod vedno vdan; gledé da tudi § 19 ustanovnih postav 21. dec. 1867, I. zagotavlja vsem narodom, in dosledno tudi slovenskemu, enakopravnost njih jezika v šolah, v uradnih in v javnem življenju; gledé da ni mogoče, da bi slovenski narod uspešno, duševno in materialno napredoval in se na višjo stopnjo omike in blagostanja povzdignil, dokler ga vežejo jeklene verige tujega jezika v uradih in šolah; gledé, da ima visoka vlada prvo dolžnost, postave sploh in člen 19. ustanovnih pravic 21. decembra 1867 posebno natanjko spolnovati; gledé, da visoka vlada s tem, da ne izpolnjuje postav o narodni enakopravnosti, narode le draži, in goji med njimi nezadovoljnost, in nezaupnost v njeno svobodoljubnost; gledé, da slovenski narod z ozirom na neomahljivo vdanost in zvestobo do Njegovega veličanstva presvitelega cesarja in njihove najviše dinastije, sme zahtevati od visoke vlade, da natanko izpolnjuje postave o narodni enakopravnosti, — gledé na vse to, predlagajo podpisani po predsedništvu visokega deželnega zbora visoki c. k. vladi sledeča vprašanja:

„1. Kaj je visoka vlada storila, ali misli storiti, da se na Goriškem enakopravnost jezikov v ljudskih in srednjih šolah in v uradnih uresniči?“

„2. Misli-li vlada tiste uradnike v slovenskem delu goriške dežele, ki slovenski ne znajo, odstaviti, tistim pa, kateri slovenski samo govoré, pa ne pišejo, čas odločiti, da se tudi slovenski pisati navadijo, da bodo mogli svojim uradnim dolžnostim tudi v slovenskem jeziku zadostovati?“

„3. Ali misli visoka vlada sploh, kedar službe podeljuje, posebno pa pri c. k. apelacijski sodnji v Trstu držati se načela, da samo takim osebam službo podeli, ktere so tudi slovensčine ustmeno in pismeno zmožne?“

„4. Misli visoka vlada poduk v srednjih šolah tako vravnati, da se bodo slovenski učenci na gimnaziji in realki po slovensko poučevali?“

„5. Misli visoka vlada storiti začetek djanske izpeljave enakopravnosti jezikov na Goriškem s tem, da pri c. k. okrožni sodnji v Gorici izpraznjeno mesto predsednika podeli taki osebi, ki je tudi slovenskega jezika v govoru in pismu popolnoma zmožna?“

Dr. Tonkli. — Andr. Marušič. — Dr. Žigon. — Dr. Abram. — Karol Polaj. — Izidor Pagliaruzzi.

(Opazujem, da Črne ni podpisan, ker ga ni bilo.)

Dalje interpeluje dr. Tonkli vlad. zastopnika: 1. Zakaj se ni še do zdaj razravnal klanec prižDolgi Njivi in tudi ne popravil kak drugi kos Koroške ceste, dasiravno je bilo v ta namen sprejetih 20.000 gl. v državni proračun že za l. 1868? — 2. Ali, in v kak drugi namen se je potrosil preudarjeni znesek? — 3. Je-li vis. vladi mar, izpolniti obljube, ktere obsega razpis ministerstva notranjih opravil 11. junija 1868, št. 8281, ter poskrbeti, da se poprej ko mogoče, popravi državna cesta, ki drži na Koroško.

Interpelaciji so podpisani tudi dr. Žigon, Rosmann in Pagliaruzzi.

Deželni glavar naznanja 13 peticij večidel lokalnega pomena; nekatere za denarno podporo za skladovne ceste in za vrštenje občinskih cest med skladovne. Važna v narodnem smislu je peticija Biljanskega in Medanskega

županstva, da se osnuje za Brda lastna sodnija in da se ločijo slovenske občine v Brdah od Gradiškega ter pridružijo Goriškemu političnemu okraju. Ta zahteva se opira na sklep Biljanskega tabora.

Baron Ritter izročuje prošnjo Goriške trgovske zbornice, da se vrstni cesta, ki drži od državne ceste do ladjostaje Rozega, med skladovne.

Dr. Pajer nasvetuje v imenu dež. odbora, da se dostrani § 32 postavbe o nadzorništvu šol; naj se povrnejo okrajnim nadzornikom stroški za vožnjo. — Nasvet obvelja.

Dalje sporočuje dr. Pajer v odborovem imenu o volitvi udov deželne komisije za preuravnavo zemljišnega davka; — ta zadeva se je izročila odseku vladnih predlogov. Zadnjič se preberejo in potrdijo predljudi za l. 1870 provincialnega, deželnega in zemljišno-odveznega zaloga in pa računski sklepi za l. 1868 zaloga bar. Codelli-evih in Werdenberg ovih stipendij, gospinskega in deželno-občinskega zaloga.

Prihodnja seja bo v saboto, 9. t. m. ob 10. uri zjutraj.

## Dopisi.

**Iz Ljubljane, 7. okt.** [Izv. dop.] Čuditi se je, kako je mogla od 30. avgusta do zdaj skrita ostati dogodba, koja se je vršila v Kameniku, — dogodba, koja glasno priča besno surovost tistih iznevrnikov, ki odpadiš od svojega slovenskega naroda divjajo na vse, kar ne trobi v nemškutarski rog. Tudi mi smo te dni prvič zvedeli o surovosti, ktero so tako pozno začele razglašati naše novine. Ne dvojimo nikakor, da je Dežmanu bila vsa dogodba že davno znana, ter se ne čudimo, ka je on ni razbotal po „Tagblattu“, kteri samo preži na vsak najmanjši slovenski pazder, a nikdar neče zazriti najdebelejšega bruna v nemškutarskih očeh; ali kako je to, da po družem poti ni prišla v javnost? Res je razžaljenec zaradi otrok svojih napadnikov njih razbojno silo blagodušno odpustil; vendar Kamenik od ljubljanskega mesta ni mnogo dalje nego izanska vas.

Gosp. Andrej Mulej, računski uradnik pri c. kr. deželni vladi, živel je zaradi oslabljenega zdravja nekoliko časa v Kameniku na odpustu. Zvečer 30. dan avgusta je bil v Hostnikovi gostilnici, po domače „pri Kristofu“, kjer je tudi čitalnica. V njegovi družbi sta bila samo dva nazovi — gospoda: Toma Šraj, voditelj ljubljanske realke, nekdanj rodoljub, a zdaj srdit iznevrnik, čegar žena je tako postrežno ovadila trgovskega pomočnika g. Koblerja, da je ta zdaj zaradi nje v sodnjem preiskovanju, — ter Matej Prhavec, kancelist kámeniškega okrajnega sodišča, Mulejev znanec že do 18 lét; enemu njegovih otrok je Mulej celó kum (boter). Ker Mulej zaradi zdravja ni vina pil, k čemur sta ga nagovarjala Šraj in Prhavec, reče naposled gospodinja Hostnica: „jaz vem, kako tega gospoda nagnem, da, ker se misli jutri vrniti v Ljubljano, bode vsaj nocoj za odhódnico vino pil,“ ter naredi napitnico Slovence, Slovenkam in Nemcem. Mulej odgovori: „tako zdravico rad pijem, samo nemškutarjem ne!“ Naglo ga zavrne Šraj: „tebi je hoditi za Dežmanom; jaz nikdar ne pojdem za dr. Bleiweisom in za dr. Kosto!“ Mulej reče: „za Dežmanom jaz nikoli ne, posebno kar je v Celji tako mrzko (schuftig) govoril!“ Šraj zapije: „precej oporeči, kar si dejal; Dežman ni „schuft!“ Mulej: „jaz nisem rekel, da je „schuft,“ nego samo, da je v Celji njegov govor bil mrzek (schuftig).“ Na to Šraj zopet zakriči: „iz sobe, „schufta“ (Muleja)!“ V tem hipu ga Prhavec zagradi za vrat. Gospodinja vsa preplašena začne miriti rekoč: „tukaj se ne bode pretepalo! Dr. Kosta in Bleiweis sta poštena moža, in g. Mulej nikomur ni rekel „schuft“, kar jaz dobro vem, kajti slišala sem vse.“

Njiju razkačenost se ni dala potolažiti. Phala sta ga sem ter tje, Prhavec mu je celo suknjo potegnil črez glavo, da ne bi videl, kdo ga huje udriha. Potem visokoizobraženi in veleučeni gospod Toma Šraj, c. kr. vodja ljubljanske realke ter goreči prijatelj Dežmanov, kteremu se ima celo zahvaliti za svojo zdanjo službo, kakor svet govori, nogo izpodbije Muleju, da je padel na tla, kjer sta ga oba tolkla s palico in s stolom, ter Prhavec ga tudi tako davil za vratom, da Mulej ni mogel niti že govoriti niti slin požirati, ko je zopet ves omamljen vstal. Morda bi se bilo računskemu uradniku še kaj hujega pripetilo, da ni gospodinja poslala po žandarje, kterih so baš v najnevarnejšem hipu prišli trije, namreč vodnik z dvema možema. Prhavec je mahoma zakričal: poberite s seboj tega „schufta“, ló p o v a (lumpa), kajti Dežmana je preklinjal! (Res grozno bogokletje!) Gospodinja, koja je z drugimi domačimi ženskimi vred na tanko videla, kako in zakaj se je godilo vse to, pričala je zopet, da Mulej ni zakrivil ničesa. Potem je nehala nasljuje. Eden izmed žandarjev je Muleja posvaril: „pojdit z nami! Prhavec je nevaren človek; celo žandarjem je že orožje vzel.“ A Prhavec mogočno zagrmí: „žandarji morajo iti sami ter nikogar ne smejo spremljati!“ Na to so šli vsak na svoj dom.

Torej samo šandarska pomoč je c. kr. uradnika otela iz surovih pesti dvema človekoma, koja sta oba tudi c. kr. uradnika in štela bise rada celó med kulturonošce, kakoršne časti jima ne kratimo, samo da ju vrstimo h kulturonošcem óne vrste, v kterej so tisti ljubljanski nemškutarji, kteri zvedevši, kaj se je godilo v Kameniku, bajé da so rekli: „Mulej je dobil krepek nauk!“ — Tedaj kader cilindračí pesti sukajo ter udrihajo s palicami in stolmi, zadržujejo vrat in davijo po nedolžnem brezorožnega človeka, to je samo nauk; a kader nekoliko kmetov po vasi nese zastavo brez sovraštva, brez boja, to je strašno, preiskovanja in preiskovalnega zapora vredno hudodelstvo! Nego čemu dalje govoriti! Saj Slovan je vsega tega že vajen.

Koli sta bila naša junaka pogumna in silovita zvečer, vendar sta drugi dan trepetala, kakor šiba na vodi. Privzela sta si na pomoč gosp. Jakoba Zabukovca, računskega oficijala pri deželni vladi, in gosp. Jožofa Pfeiferja, okrajnega tajnika v Kameniku. Molédovala in prošila sta, celó po kolenih ter vsa objokana, s povzdignenima rokama se pla-

zila za Mulejem, kteri je grozil, da njiju hoče tožiti. Cvilila sta, da bi se vsmilil vsaj njiju nedolžnih otročičev, ako ne odpusti njima. Trajalo je to zdihovalje po poludne od polu dvéh do polu pété ure, predno je Mulej rekel: „Prhavec je že znan, kakšen je; a vi, g. Šraj! ne zdite se minika-kor podobni realčnemu voditelju, nego poprejekacemu hlapcu (hausknecht.) Vendar ne bodem tožil zaradi vaju otrok.“ — A govorica pripoveduje, da to kesanje nikakor ni bilo odkritosrčno, kajti Šraj je potem bajé v Ljubljani bil hitro pri Dežmanu, kterega čujemo da je nagovarjal, naj bi Muleja tožil.

Realčni voditelj je v Kameniku pri Hostnikovich, z otroki in ženo vred gostoljubno sprejel, živel mnogo tednov, ker je bajé iz te hiše učenca v realki imel pod seboj; a naposled je gostoljubje tako surovo zapečatil z barbarskim činom, kakoršnega se niso najšjki kmetje nikoli ukričili. Nemškutarji vedno kričé, da je mladina po naših učilnicah surova. Ljubljanski mestni očetje so o tem celó ministrom tožili v znani promemariji, in sam vladni zastopnik Hočevár je v magistratni seji kimaje pritrkával njihovemu obdolževanju. Mi smo vedno branili mladino, ker vémo, kje ima to sovraštvo do nje svoje korenine, ter zdaj na ravnost vprašamo: recimo, da so te tožbe resnične, a morejo li mlada srca blažiti izgled, kakoršni se svetijo z osebe samega voditelja? Kdo more s traja smokove brati ali grozde z osata? Neizkušeno, vročo mladino res tožite, a tega ne premislite, da vi dozoreli možé, kteri to delate, niste samo nič boljši, nego celo surovejši od nje! Kdaj so kteri slovenski dijaki nemškutarskega tovariša tako topli in davili, da je bilo treba žandarske pomoči? Kteri učenec utegne zdaj še spoštovati svojega voditelja Šraja, ki se bode menda vendar bal, svojo surovost zagovarjati s pijanostjo! To je gol faktum; izpeljavati iz njega doslednosti, prepúšćamo drugim.

**Iz Planine, 7. okt.** [Izv. dop.] Očitalo se je, kakor sem sam čul, v krogu zvedenih politikarjev nam Slovincem, ka imamo prav slabo politiko, da očitno v časnikih grajamo uradnike zaradi nepravilnega védenja glede slovenskega ljudstva tirjatev, kakor je zadnjič o g. Ogrincu bilo omenjeno in sicer zato, ker s tacimi naznanili vladi ravno priporočujemo take gospode, ktere ona namesto da bi jih odstranila, še le prav trdno na visoki stol posadi. To je žalibog istina, da vlada prav malo ali skoraj nič ne skrbi za nas Slovence, ki ravno tako plačujemo davke i. dr. kakor drugi, ki se dobro počutijo, sedeči v vladnem naročji; tudi je res, da ravno s tacim početjem vstrezamo vladi in priporočujemo ljudi jej jako ustregljive, a le tej vladi, — kajti za dežem zmira solnce sije. —

Priporočil bom zopet gospoda, ki je slovenščini tudi tako milostljiv kakor naš g. glavar in to dokazal s sledečim: Podal se je namreč od tukaj mlad, iskren rodoljub s svojo še mladoletno zaročenko zaiskat privoljenja k ženiti pred c. k. sodnijo na Vrhniki. Prideta k okrajnemu sodniku g. Mulley-u in ne vem, je li ta gospod že na obrazu bral ženinu, da je narodnjak, ali ima g. sodnik sploh to blago in hvalevredno navado, rekel je odišlema: „Zdaj boš šli pismo napraviti; pa le tistih slovenskih brklarij mi ne nosite.“ To so g. Mulley-a lastne besede, sodnika, ki živi med Slovenci na zemlji slovenski, ki vsaki dan lomi dobro mu dišeči slovenski kruhek, kupljen s žuli slovenskega kmeta. Tako tedaj se vpeljuje slov. jezik v uradove, ko se ljudem že naprej ukazuje, naj ne nosijo slov. „brklarij,“ in tako se spoštuje § 19. osnov. post., na ktere je tudi g. Mulley prisegel. Kaj neki bi vlada porekla, če bi g. Mulley Nemcu rekel, naj ne nosi nemških „brklarij“ v pisarno? Še tistega dne bi ga prestavila ali pa odstranila; tako pa mož korajžno sedi na stolu sodniškem in se dobro počuti, svest si, da je vladi jako ustregel. Mi mu pa rečemo: Če gospódine, ne znate in niste zmožni slov. jezika, če težko vidite slovenske brklarije, pojdit, pojdit iz naše dežele drugam, kjer vam bodo le melodije nemških sirén donele na uho; hvaležnega srca bomo vam in vsacemu voščili srečno pot in za vami vrata dobro priprli.

## Politični razgled.

Cesar bo bajé potoval k odpiranju sueškega kanala. Pohod pruskega prestolnega princa bo imel bržkone vspeh, da bode nehalo sovražno pisanje berlinskih časnikov proti Avstriji, in da se dunajčani zopet do tal uklanjajo pruskemu poročniku Wertherju, kteremu so bili do zdaj jako protivni in čegar odhoda niso mogli dočakati.

Na Dunaji se bje jako zanimiv boj. Beustova stara „Presse“ dokazuje cislajtanizmu njegovo puhlost in naravnost trdi, da je sedanja sistema in njeni nositelji nemogoča „N. f. Pr.“ sicer ministre cislajtanizma brani, a vidi se, da bodo decembristi napovedali konkurs, če se jim morebiti ne bo njih poslo od drugod zapečatilo. Giskra, Herbst & comp, so že nekoliko tednov zrelí — naj padejo.

Linški skof, kteremu je sedanji vladni liberalizem zmanjšal letne dohodke, hoče proti temu znižanju protestirati in nepostavnost te naredbe dokazati.

Po deželnih zborih se še vedno pripravljajo za debate o direktnih volitvah. Iz celovškega zbora se poroča čudna novica, da je zbor sklenil, ka se v viši realki verozakon ne bo več prednašal. Tirolski zbor je posebnemu odboru izročil nasvet poslanca Dietlna: Naj se voli poseben odbor, ki ima z ozirom na adreso 1. marca 1867 pregledati, kako stoje deželne pravice proti postavam, ki so od časa adrese sem zagledale beli dan, in nasvetovati, kako bi se branila in ohranila samostojnost tirolske dežele.

V Pragi je zopet dr. Klavdi voljen za župana, dunajčani pa trde, da ne bo dobil najvišjega potrjenja.

Praško „Politiko“ so 9. t. m. konfiscirali, tako da ni en list prišel med svet.

Na Českem so zopet razpustili dva okrajna zastopništva, ker sta si volila predsednike, ki vladi niso bili po volji.

V Dalmacijo teče v nekaterih krajih kri. Novaki se branijo iti v vojak. „Wien. Ztg.“ je oklicala za kotarski okraj izjemno stanje.

Iz Berolina se brzojavlja: Med predlogi izročenimi dež. zboru se nahaja postava, ki bi imela dovoliti, da si sme vlada 13 milijonov izposoditi. Primankljaj znaša 3.400.000 tolarjev, nektri pa domnevajo celo vseh 13 milijonov.

Italija pomnožuje svoje loterijske kolekture, o pomnoženji šol ni slišati. —

Na Španjskem se je vnel precej živ dejanski upor proti sedanji vladi. Vlada je s pomočjo kortesov ob moč dela ustavne pravice.

V Franciji se pripravljajo hud boj proti vladi, ki ne more nezadovoljnežev nikakor potolažiti. Odpor postavljenega zbora bo jako zanimljiv in pričakovati je resnobnih dogodivščin. Radikalni časniki ostreje in ostreje pišejo in tudi poslanci pri vsaki priliki širijo nezadovoljnost med ljudstvom.

## Razne stvari.

\* (Slomšekove drobtince). Kakor piše „Danica“ je v Ljubljani na svitlo prišel 20. tečaj Slomškovih „Drobtinic“, katerega je vredil g. Fr. Kosar, dekan v Kozjem. Prvi oddelek prinaša spisov iz Slomškove zapuščine in sestavek sedanjega lavantinskega škofa: „Krščanski zakon po nauku sv. cerkve.“ Drugi oddelek donša živitopise ranjcega prošta Pikeljina, prefekta El. Rebiča, fužinarja Luka Levičnika. V tretjem oddelku je vrsten spis: Zlata maša sv. Očeta Pija IX. Konečno je dodano „zlatih resnic v srebrni podobi“, „ogledalo za šolo“ in „slovenska grlica z napevi.“ Knjigi je cena 1 gld. 20 kr. Dobivala se bode baže pri vseh knjigotrgovcih.

\* (Novost iz sadjereje). Iz Slov. Bistrice piše neki W. včasi neslane vremenske čenče v „Mrbg. Ztg.“ v dokaz, da v Slov. Bistrici še cvetijo visoka politika. Nedavno je pisal, da je v gorénji Bistrici mož „beim abpflücken von kastanien“ pal z drevesa. Prav mu je, zakaj pa na kostanj pleza, da bi ježasto sadje obiral, mesto ga bi ga klatil, kakor to delajo drugi pametni ljudje. Ženjalnega dopisnika in učenega vrednika „Mrbg. Ztg.“, ki na mariborski gimnaziji uči botaniko, mineralogijo in dervinianizem, bi lepo prosili, da nam ta „abpflücken“ natančneje razloži, ka svet zve, kako se kostanj z drevja spravlja. Morebiti se od njih še tisti kaj nauči, ki je s črešnje padel, — če bo mogel čakati. — Bralci „Mrbg. Ztg.“ bi bili g. faktičnemu vredniku gotovo tudi hvaležni, ko bi jim on to žalostno „obiranje kostanjevo“ popisal v listku. Potem bi vsaj enkrat dobili nekaj originalnega v tem predelku, v katerem leto za leto pojó povesti iz neimenovane nemške „Gartenlaube“, tako da se je stavec listka v „Mrbg. Ztg.“ že odvalil brati rokopis. Če si bo g. vrednik vzel nekoliko časa, kar je pri njegovih mnogih opravilih kot profesor, ljudski govornik, tajnik, „Fortschritta“, prorok „Merkurja“, dopisnik „Tgp.“ etc., morebiti se ta „komedija“ bolje ohrani v mariborskem spominu, kakor njegove dramatične poskušnje, ktere morajo vedno že pri porodu nesrečno smrt storiti na blanjah mariborskega gledišča. Za naslov te sadjerejske komedije mu prijateljsko nasvetujemo: „Ríkh je pal s kostanja“, ali po nemški: barst nit aufkústigen, etc.

\* (Dr. Klun) se je iz Dunaja vrnil in hodi zopet sest na klopi deželnega zbora kranjskega. Kar se tiče nezaupnic, ki se mu vsestransko v roko stiskujejo, velja o tem čudnem ministerskem uradniku grančarjeva pesem: „Ne sliši nič, ne vidi nič, ko bil bi mrtva stvar.“ O kaj bi pač dal g. dr. Klun, ko bi tudi njegovi volilci bili gluhi in slepi za — njegova dela!

\* (Načrt) shodom in veselicam v čitalnici mariborski do konca eta 1869. 31. vinotoka beseda in ples, 21. listopada beseda in ples, 5. grudna beseda in tombula, 19. grudna občni zbor, volitve, tombula, 31. grudna veselica. Streljanje z pušico je ob četrtkih, pevanje ob torkih in sobotah.

\* (Slovenska solidarnost). Beremo, da je deželni odbor kranjski sklenil, ka ne pritrdi neposrednim volitvam za državni zbor. Odbor se pri tem opira na oktobersko diplomu in na solidarnost Slovencev s Čehi, Poljaki in Tiroljci, ki nikdar ne bodo potrdili neposrednih volitev. Upajmo, da se ta vest potrdi in da bode deželni odbor to solidarnost dosledno izvrševal, in kazal povsod tudi z dejanji.

\* (Iz Notranjskega) se nam poroča, da so novo imenovani šolski ogledje jako nesrečno izbrani in da nekteri niso sposobni za svoje poslo. To nas ni dirnulo, saj vemo, kdo je te ogledje imenoval. Žalostneje pa je, kar se nam poroča o neki učiteljski konfenciji, ki je bila 27. sept. pod vodstvom okrajnega glavarja v Postojni. Naš dopisnik trdi, da se je pri tej priliki jako nemškovalo. Na čast učiteljskemu stanu hočemo misliti, da je naš dopisnik prečno gledal, vendar pa pristavljamo do učiteljev željo, naj bi ne pozabili, da so Slovenci in odgojitelji slovenske mladéži.

\* (Z Kviškega na Goriškem) se nam piše: Ne morem si kaj, da ne bi prigodka naše srenje omenjal, ki ni nikakor nezanimiv. Na nedeljo 19. septembra, bila je oznanjena nova maša, ktero je pel novomašnik Ferdinand Tomažič, naš rojak. Da bi slovesnost tega dne bila sijajnejša, prosil je novomašnik nekega v glasbi izurjenega učitelja iz goriške okolice, da bi blagovolil domače pevce podučevati v petji, kar je ta gospod rad prevzel iz gale ljubezni do lepega cerkvenega petja. Že so se bili naši perci naučili za take praznik primernih pesmi, že so se ga vaščani in okoličani radovali, že je nabivanje in streljanje briskim gričem oznanjevalo veselje: — ko so peveci s svojim glasovodjem na čelu k našemu gospodu župniku podajo s prošnjo, da bi jim dovolil, glavno poskušnjo v cerkvi imeti. Kaj menite, da je častivredni gospod odgovoril? — Roke si na prsa položi, se prikloni ter pravi: „Veseli me, da vam je volja v poviksanje bodoče slovesnosti pripomoči, a moram vam reči, da se pobožneje moli in mašo peva, ako petje duhovnika ne moti. Tudi naš stari orglavec ne bode dopuščal, da bi tujec pri novi maši orglal, — in da vam golo resnico povem: Jaz se bolj

bojim njega, nego on mene. Ko mu na to izgovarjanje naš glasovodja odvrne, da ima le on v svoji župi oblast, pri cerkvenih obredih ravnati, kakor mu ljubo, ne pa orglavec, mož resolutno in zares logično odgovori: Ne duhovnik je zaradi petja, ampak petje zaradi duhovnika. Ta logika nam je vse ugovore odstrigla, zapustili smo g. župnika in si mislili vsak svojo.“

Iz Ljubljane, 11. oktobra.

Po dokončanem vredovanji nam je prišla vest: Dr. Bleiweis je stavil denes 11. t. m. v deželnem zboru nujni predlog: Slavni deželni zbor naj po § 19. dež. reda preudarja o koristi in o vpljivu razglašanih splošnih zakonov in naredeb od 21. decembra 1867 počenši glede naše dežele in našega naroda in naj v ta namen voli odsek 5 poslancev, kateri imajo o tem slavnem zboru potrebne nasvete in predloge staviti. (To je po dežel. redu prepisani pot, da se resolucija o zedinjeni Sloveniji na mizo zbora postavi.)

Voljeni so v ta odsek: Dr. Bleiweis, dr. Toman, Svetec, dr. Razlag in dr. Zarnik.

## FR. RAPUS,

trgovec v Celji

priporoča iz zvoje dobro založene specarijske štacune, prav po nizki ceni in pri pošteni postrežbi, posebno:

Kuba, Cejlon, Laguayra, Rio kafe; rafin. in melis cukur; boljši Genuezer in Seccer olivenolje; Petroleum; nove sladke pugl mandelne; nove sultan rosine; Smirner civebe; nove flge in rožice; laške lešnike, švicarski sir; apolo sveče; pravi Jamajkaram; puné; Ruster, Menešer, Pikolit vino; vinski cvet; itd.

Založuje z premogom (Steinkohle) in apnom.

Preskrbuje zavarovanje zoper ogenj pri prvi ogrski zavarovalni družbi.

Tudi vzame fanta 14–15 let starega, ki slovensko in nemško zna, koj za učenca.

## OZNANILO.

Platnina, blago za obleko, suknina, jopiči, plašči

se bodo kratko časa v prodajalnici: **gosposke ulice št. 113** v izvenredni prodaji

oddajali in se bo vse blago, na drobno in debelo, mnogo ceneje, kakor se v fabrikah dobiva, prodajalo.

### Cena.

#### Platnina

|                                        |               |                |
|----------------------------------------|---------------|----------------|
| 1 trobela 30 vatlov                    | polplatnine   | 5 gld. in več. |
| 1 „ 30 „                               | creas-a       | 7 „ „          |
| 1 „ 38 „                               | trdega platna | 11 „ „         |
| 1 „ 50 „                               | holandskega   | 18 „ „         |
| 6 platnenih robcev                     |               | 90 kr.         |
| Chiffon, Toilleforte, Naturel vatel po |               | 15 „           |

#### Perila

mного na izbor, zlasti za dame, prav po ceni.

#### Mizni prti in prtiči.

#### Blaga za obleke

največi izbor po 10, 12, 14, 18 kr. do najboljše baže.

**Suknina** za suknje, hlače, kožuhe, double, velour po čudovito nizki ceni.

**Jopiči in plašči** po razni ceni, velika zaloga.

**Več 1000 vatlov zavrnikov (kosov platna)** po 5, 6, 8 in 10 vatlov vkup se prodaja po čudovito nizki ceni.

Pismena naročila za gotov denar ali proti poštnemu povzetju bomo kar najbolje izvršili.

Na to izvenredno prodajo P. T. občinstvo posebno pozorno činimo pristavljaje, da smo porok za vsako blago, ki se pri nas kupi.

Prodajalnica dunajskega blaga  
**Schneider & Betelheim.**

Prodaja se samo in edino le

v gosposkih ulicah št. 113, nasproti Pichsovi kavarni v Mariboru.